

**PRISMA
WOORDENBOEK**

Nederlands Italiaans

Bewerking: dr. Jacques H. Brinker en redactie Prisma

prisma

Uitgeverij Unieboek | Het Spectrum bv, Houten

Prisma woordenboek Nederlands-Italiaans

Bewerking: dr. Jacques H. Brinker en redactie Prisma

Oorspronkelijke auteurs: dr. L. Schram-Pighi en ir. G. Visser-Boezaard

Typografie: Underware, Den Haag

Lettertypes: Zeitung & Dolly

Omslagontwerp: Raak Grafisch Ontwerp, Utrecht

ISBN 978 90 003 5652 2

23 18

NUR 627

www.prisma.nl

www.prismawoordenboeken.be

www.unieboekspectrum.nl

© Uitgeverij Unieboek | Het Spectrum bv, Houten - Antwerpen

Prisma maakt deel uit van Uitgeverij Unieboek | Het Spectrum bv

Postbus 97

3990 DB Houten

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, on- of offline, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 Auteurswet 1912, juncto het Besluit van 20 juni 1974, Stb. 351, zoals gewijzigd bij het Besluit van 23 augustus 1985, Stb. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB, Hoofddorp).

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken dient men zich tot de uitgever te wenden.

Ondanks de aan de samenstelling van de tekst bestede zorg kan noch de redactie noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

Opneming van een woord in dit woordenboek prejudicieert niet ten aanzien van het al of niet bestaan van merkenrechten op dat woord. De uitgever heeft er naar gestreefd alle merknamen die in de Prisma woordenboeken voorkomen te voorzien van een handelsmerksymbool (*).

Over Prisma woordenboeken

De Prisma's zijn al jaren **de meest gekochte en gebruikte woordenboeken** op scholen en daarbuiten. Ze hebben een uitstekende reputatie onder docenten, die deze woordenboeken al ruim een halve eeuw aanbevelen.

In geen ander pocketwoordenboek vind je zo veel **betrouwbare informatie**. De inhoud is samengesteld en gecontroleerd door ervaren lexicografen en vertalers. In alle Prisma's wordt de **officiële spelling** toegepast, volgens de regels van de Nederlandse Taalunie.

Dit Prisma woordenboek biedt **meer informatie** dan welk ander pocketwoordenboek ook: het bevat tienduizenden trefwoorden en duizenden voorbeeldzinnen: alles wat je als leerling op de middelbare scholier nodig hebt. De Prisma pockets worden voortdurend bijgewerkt en elke nieuwe druk bevat de meest **actuele updates**.

Deze pocket is erg **helder en gebruiksvriendelijk** door de overzichtelijke indeling van betekenissen, voorbeeldzinnen en idiomen. De extra kleur en de letterliniaal zijn belangrijke hulpmiddelen waarmee je snel vindt wat je zoekt.

Heb je vragen of opmerkingen? Mail deze dan naar info@prisma.nl. Alvast hartelijke dank!

de Prisma redactie

Inhoud

- 6 Gebruiksaanwijzing
- 9 Bijzondere tekens
- 10 Afkortingen
- 11 Voorbeeldpagina
- 13 Het woordenboek (A-Z)
- 693 Beknopte grammatica

Gebruiksaanwijzing

Tip: Geen zin om te lezen? Bekijk dan de zes **korte filmpjes** met uitleg op *YouTube* (zoek op 'Prisma woordenboekentrainer').

In woordenboeken vind je informatie onder *trefwoorden*, die alfabetisch gerangschikt zijn, van A tot Z. Een trefwoord is **vet** gedrukt en erachter volgt alle informatie over dat woord, zoals grammatica, betekenis en hoe je het in een zin kunt gebruiken.

Achter in een woordenboek staat vaak nog extra informatie, bijvoorbeeld over onregelmatige werkwoorden of andere grammaticale onderwerpen.

Alfabetische zoekhulpjes

Op de achterkant van dit woordenboek vind je de *letterliniaal*: het hele alfabet van boven naar onder. De letters sluiten aan bij de zijkant: daar zie je aangegeven welke bladzijden beginnen met die letter van het alfabet.

In de kantlijn van elke pagina staan in een **blauw** blokje de eerste twee letters van het eerste (links) en laatste (rechts) woord op die pagina. Zo kun je snel door de pagina's bladeren. Bovenaan elke pagina staan het eerste en laatste trefwoord van die pagina vermeld.

Trefwoorden

Alle trefwoorden drukken we vet. Varianten erop en verwijzingen ernaar ook. In een woordenboek vind je alleen de basisvorm, niet de verbogen of vervoegde vormen. Dus **kip**, **gaar** en **bakken** zijn wel trefwoorden, maar *kippetje*, *gare* en *bakte* niet. Alleen van onregelmatige werkwoorden geven we ook de vervoegingen als trefwoord (**sleet** → **slijten**).

Klemtoon en uitspraak

Waar nodig geven we de klemtoon aan door de beklemtoonde kljnkers te onderstrepen.

Tussen aanhalingstekens ("...") geven we aan hoe een trefwoord (of een deel daarvan) wordt uitgesproken. Daarvoor gebruiken we het gewone alfabet, met een paar verfijningen:

- ə klinkt als de e in *koken* en *eigenlijk*
- ɪ klinkt als de ee in *beer* (niet de ee in *been*)
- G klinkt als de g in het Engelse *goal*
- N klinkt als de nasale n in het Franse *trance*
- R klinkt als de r in het Engelse *computer*

Een aantal woorden kun je op meerdere manieren uitspreken. **Rap** (zeg: 'rap') betekent 'snel' en rap (zeg: 'Rep') is een muziekstijl. Deze woorden staan in het boek als afzonderlijke trefwoorden:

rap¹ "rap" [...]

rap² "Rep" [...]

Hetzelfde geldt voor woorden met meerdere klemtonen:

voorkomen [...]

voorkomen [...]

Woordsoorten, grammatica

We vermelden woordsoorten in **blauwe** letters, afgekort (bv. **WW** = werkwoord). Als er meerdere zijn, staat er een vet **blauw** cijfer voor. Zoek je bv. de vertaling van *laag* ('niet hoog'), controleer dan of je bij de goede woordsoort zit (**BN**, bijvoeglijk naamwoord) en niet bij het **ZN** (zelfstandig naamwoord), want dan betekent *laag* 'uitgespreide hoeveelheid'.

Ook andere grammaticale informatie, meervouden, vervoegde vormen enz. drukken we **blauw**.

Betekenis

Een trefwoord kan meerdere betekenissen hebben. Een *bank* is bv. een meubelstuk, maar ook een financiële instelling. Als een trefwoord meerdere betekenissen heeft, nummeren we ze met vette zwarte cijfers.

Voorbeeldzinnen

In een voorbeeldzin zie je hoe het trefwoord kan voorkomen in combinatie met andere woorden en hoe je het dan vertaalt. Je kunt een werkwoord bijvoorbeeld combineren met een voorzetsel ('*afgaan op*'), of een zelfstandig naamwoord met een werkwoord ('*het anker lichten*').

Vóór een voorbeeldzin staat een bolletje: ●. Is de zin een vaste uitdrukking of gezegd, dan staat er een driehoekje voor ►.

In een voorbeeldzin vervangen we het trefwoord door een kringeltje (↪).

Extra informatie

Labels, zoals FIG. of MUZ.* geven aan dat een betekenis bv. figuurlijk is, of een muziekterm. Ook tussen geknikte haken vertellen we kort wat meer over een betekenis of een vertaling, bv. of de term alleen gebruikt wordt in de <wielersport>.

* Zie de lijst Afkortingen op p. 10

Kijk op de Voorbeeldpagina (p.11) hoe dit alles er in het boek uitziet.

Extra tips

- ★ Zoek je naar de vertaling van een uitdrukking of vaste woordcombinatie, kijk dan bij het eerste zelfstandig naamwoord dat daarin voorkomt. 'Goede raad was duur' vind je bij *raad*, niet bij *goed* of *duur*. Staan er meerdere zelfstandige naamwoorden in de zin, kijk dan eerst bij het eerste: 'race tegen de klok' vind je bij het trefwoord *race*. Als je de gezochte vertaling niet bij het eerste zelfstandig naamwoord vindt, kijk dan bij het tweede, enzovoort.
- ★ Veel voorzetsels (*aan, bij, met, tegen, voor*) vind je bij de (werk)woorden waar ze vaak bij voorkomen: 'deelnemen aan' vind je bij *deelnemen*, niet bij *aan*. 'Dol zijn op' vind je bij *dol*, niet bij *op*.
- ★ Een aantal woorden kun je op meer plekken vinden: *gebroken* heeft als bijvoeglijk naamwoord een aparte betekenis, die weinig meer te maken heeft met het woord waarvan het is afgeleid: *breken*. Daarom hebben we *gebroken* en andere dergelijke gevallen als apart trefwoord opgenomen.

Bekijk ook de **Bijzondere tekens** en **Afkortingen** hierna en de grammaticale informatie achter in het boek. Wil je meer weten, mail ons dan: info@prisma.nl.

Bijzondere tekens

Kijk op pagina 11 om te zien hoe we onderstaande tekens gebruiken.

- 1, 2** enz. Als een trefwoord meerdere woordsoorten heeft (bv. werkwoord en zelfstandig naamwoord) nummeren we deze met vette, blauwe cijfers.
- 1, 2** enz. Als een trefwoord meerdere betekenissen heeft, nummeren we deze met vette, zwarte cijfers.
- Na een bolletje volgt een voorbeeldzin.
 - ▶ Na een driehoekje volgt een spreekwoord of vaste uitdrukking.
- ZN** Grammaticale informatie geven we in **blauwe** tekst.
(mv: ...)
- 47** Het blauwe getal achter een werkwoord geeft aan dat het wordt vervoegd zoals het corresponderende werkwoord in de Beknopte grammatica, paragraaf 6.
- <...> Tussen geknikte haken staat extra uitleg over de betekenis of de vertaling daarvan.
- "..." Tussen aanhalingstekens geven we aan hoe een woord (of een deel daarvan) klinkt.
- ~ Een tilde vervangt vaak het trefwoord in voorbeeldzinnen en uitdrukkingen.
- / Een schuine streep scheidt woorden die onderling verwisselbaar zijn.
- ≈ Een equivalentieteken geeft aan dat de vertaling een benadering of omschrijving is.
- Een pijl verwijst voor meer informatie naar het erop volgende trefwoord.
- fglio Onderstreping geeft aan dat de betreffende lettergreep beklemtoond is, als dat niet volgt uit de algemene uitspraakregels van het Italiaans. Zie de beknopte grammatica voor meer informatie.

Afkortingen

AANW	aanwijzend	O	onzijdig
AARDK.	aardrijkskunde	O&W	onderwijs
ACHTERV.	achtervoegsel	o.t.t.	onvoltooid tegenwoordige tijd
ADMIN.	administratie	o.v.t.	onvoltooid verleden tijd
AFK	afkorting	OMSCHR.	omschrijvend
AGRAR.	agrarisch	ONB	onbepaald
ANAT.	anatomie	ONOV	onovergankelijk (zonder object)
ARCH.	architectuur	ONP	onpersoonlijk
A-V	audiovisueel	ONR.	onregelmatig
BELG.	Belgisch-Nederlands	ONV	onvervoegbaar
BELG. OOK	Belgisch-Nederlands, ook NL	OOK FIG.	ook figuurlijk
BETR	betrekkelijk	OUD.	ouderwets
BEZ	bezittelijk	OV	overgankelijk (met object)
BIOL.	biologie	P.	persoon
BN	bijvoeglijk naamwoord	PASS. REM.	passato remoto
BOUW	bouw	PERS	persoonlijk
BW	bijwoord	PLANTK.	plantkunde
COMM.	communicatie	PLAT	plat
COMP.	computer	POL.	politiek
CUL.	culinair	PSYCH.	psychologie
DANS	dans	qco.	qualcosa
DICHT.	dichterlijk	qun.	qualcuno
DIERK.	dierkunde	RECR.	recreatie
DRUKK.	drukkerij	REG.	regionaal
ECON.	economie	REL.	religie
ELEK.	elektronica	SAMENTR	samentrekking
EUF.	eufemistisch	SCHEEPV.	scheepvaart
EV	enkelvoud	SCHEIK.	scheikunde
FIG.	figuurlijk	SOC.	sociologie
FILOS.	filosofie	SPORT	sport
FIN.	financiën	STERRENK.	sterrenkunde
FORM.	formeel	STRAATT.	straattaal
GESCH.	geschiedenis	TAALK.	taalkunde
GMV	geen mv	TECHN.	techniek
HUMOR.	humoristisch	TELW	telwoord
HWW	hulpwerkwoord	TON.	toneel
ID.	(verbuiging) identiek	TRANSP.	transport
iem.	iemand	TUSSENW	tussenwerpsel
IMPERF.	indicativo imperfecto	u.c.	una cosa
INDUS.	industrie	UITR	uitroepend
INFORM.	informeel	u.p.	una persona
IRON.	ironisch	V	vrouwelijk
JEUGDT.	jeugdtaal	v.	van
JUR.	juridisch	v.d.	van de
KUNST	kunst	v.e.	van een
KWW	koppelwerkwoord	v.h.	van het
LETT.	letterlijk	VISS.	visserij
LETTERK.	letterkunde	VNW	voornaamwoord
LIDW	lidwoord	VOEGW	voegwoord
LIT.	literatuur	VOETB.	voetbal
LUCHTV.	luchtvaart	VOORV	voorvoegsel
M	mannelijk	VR	vragend
MED.	medisch	VULG.	vulgair
MEDIA	media	VZ	voorzetsel
MIL.	militair	WISK.	wiskunde
MIN.	minachtend	WKD	wederkerend
MUZ.	muziek	WKG	wederkerig
MV	meervoud	WW	werkwoord
MYTH.	mythologie	WWW	internet
NATK.	natuurkunde	ZN	zelfstandig naamwoord
NL	Nederlands		

Voorbeeldpagina

accent ^{"aksən"} **HET 1** TAAK. klemtoon **accento**
 M • *het ~ ligt op de tweede lettergreep* l'accento cade
 sulla seconda sillaba • *het ~ schrijven/leggen op*
 accentare 1 **2** manier van spreken **accento** M • *een*
zwaar/licht Nederlands ~ hebben avere 10 un forte/
 leggero **accento** olandese **3** FIG. nadruk • *het ~*
leggen op <duidelijk doen uitkomen> accentuare 1,
 <benadrukken> mettere 50/porre 56 l'accento su,
 <benadrukken> mettere 50 in rilievo

accent ^{"aksən"} **HET** leesteken • ~ *aigu* **accento**
 M acuto • ~ *circonflexe* **accento** M circonflesso • ~
grave **accento** M grave • *een ~ schrijven op* accentare 1,
 segnare 1 l'accento su

accentueren **OV WW** <duidelijk doen uitkomen>
accentuare 1, <benadrukken> **mettere** 50/porre
 56 l'accento su, <benadrukken> **mettere** 50 in
 rilievo, <accentteken plaatsen> **accentare** 1,
 segnare 1 l'accento su, <de klemtoon laten horen>
accentare 1 • *deze jurk accentueert je figuur* questa
 gonna fa risaltare la tua figura

acceptabel **1 BN** **accettabile** **2 BW** in modo
 accettabile

ace **DE** ^(SPORT) **ace** M, **servizio** M vincente

aceton **HET** acetone M

ach **TUSSENW** *ah!*, *ah!* • ~ *en wee roepen* lamentarsi
 1 (con voce straziante) • ~ *kom!* macché!

achilleshiel **DE** tallone M d'Achille

achillespees **DE** tendine ^(M) d'Achille

acht **1 TELW** otto ^(v) vier **2 DE** 1 getal otto M,

<schoolcijfer> otto (su dieci) • *de Holland ~*
 <roeiteam> l'otto olandese **2** aandacht cura v,
attenzione v • *in ~ nemen* rispettare 1, osservare
 1 • *zich in ~ nemen (voor)* guardarsi 1 (da) • ^(v) slaan
 op fare 47/prestare 1 attenzione a, badare 1 a • *geef*
 ~! attenti!

achtbaan **DE** ottovolante M

achteloos **1 BN** sbadato, disattento,
 <nonchalant> **noncurante** **2 BW** sbadatamente,
 <nonchalant> **con noncuranza** • ~ *omspringen met*
 fare 47 qco. alla leggera

achten **OV WW** 1 van oordeel zijn **giudicare** 2,
ritenere 21 • *het zijn plicht ~ om sentirsi* ^(v) in
 dovere di • *ik acht het mogelijk* lo ritengo possibile **2**
 waardenen **rispettare** 1, **stimare** 1 • *gering ~ dare* 7
 poco peso a, disprezzare 1

achter **1 VZ** na <bij plaats> **dietro**, <gevolgd door
 pers vnw> **dietro di**, a • ~ *de boom* dietro l'albero
 • ~ *het bureau zitten* stare 8 dietro la scrivania,
 stare 8 alla scrivania • ~ *het stuur* al volante • ~
zich dietro di sé • ~ *iem.* om all'insaputa di qun.
 • ~ *iem. staan* dare 7 il proprio appoggio a qun. •
wij lopen ~ elkaar camminiamo uno dietro l'altro,
 <in ganzenpas> camminiamo in fila indiana • ~
elkaar door di seguito, di fila • *de waarheid* komen
 arrivare 1 a scoprire la verità • *de mens ~ de politicus*
 l'uomo dietro il politico **2 BW** 1 aan de achterkant

akker **DE** campo **M** op zijn doot ~ **te** con comodo

Trefwoorden en varianten daarvan zijn
 vet gedrukt; voorzetsels die de
 betekenis van een trefwoord veranderen
 ook.

Uitspraak geven we aan tussen
 aanhalingstekens ("...").

Meerdere betekenissen binnen een
 trefwoord geven we aan met vette,
 zwarte cijfers.

Voorbeeldzinnen geven we
 schuingedrukt, na een zwart bolletje,
 met in romeinse letters de vertaling.

Labels geven extra informatie over stijl,
 herkomst of vakgebied; ze staan in
 zwarte letters, in kleinkapitaal.

Grammaticale informatie, bv. over
 geslachten, geven we in blauwe letters.

Een pijl verwijst naar een ander
 trefwoord.

Tildes (~) vervangen het trefwoord in
 voorbeeldzinnen, spreekwoorden en
 vaste uitdrukkingen.

Meerdere woordsoorten binnen een
 trefwoord geven we aan met vette,
 blauwe cijfers; woordsoorten geven we
 in blauwe letters, in kleinkapitaal.

Het blauwe getal achter een werkwoord
 geeft aan dat het wordt vervoegd zoals
 het corresponderende werkwoord in de
 Beknopte grammatica, paragraaf 6.

Tussen geknikte haken geven we extra
 gebruiksinformatie.

Spreekwoorden en vaste uitdrukkingen
 geven we schuingedrukt, na een zwart
 driehoekje, met in romeinse letters de
 vertaling.

0-9

1 aprilgrap DE pesce M d'aprile

1 uurservice DE servizio M superrapido

3D 3D • een film in 3D bekijken guardare 1 un film in 3D

3D-bril DE occhiali M MV 3D

3D-film DE film M (in) 3D

3D-printen OV + ONOV WW usare 1 una stampante 3D, stampare 1 con una stampante 3D

3D-printer DE stampante V 3D

4G COMM. 4g V

4wd DE four wheel drive trazione V integrale

5 eurobiljet HET biglietto M da 5 euro

06-nummer HET numero M di cellulare, numero M di telefonino

8 uurjournaal HET Telegiornale [TG] M delle ore venti

24 uurseconomie DE ECON. attività economica

24 ore su 24

A

a DE 1 letter a M/V • de ~ van Anton a come Ancona

2 muzieknoot la M ▶ van ~ tot z lezen leggere 49 dall' alla zeta ▶ wie ~ zegt, moet ook b zeggen quando si è in ballo bisogna ballare

AAA-batterij DE (V) batteria V AAA

AA-batterij DE (V) batteria V AA

aagje HET • nieuwsgierig ~ ficcanaso M/V (MV ficcanaso/ficcanasi, MV ficcanaso)

aai DE carezza V

aaien OV WW accarezzare 1 • iemand over het hoofd ~ accarezzare 1 la testa a qun.

aak DE boot chiazza V, bardoc M

aal DE anguilla V ▶ zo glad als een ~ furbo come una volpe, viscido

aalbes DE 1 vrucht ribes M • rode ~ ribes rosso •

zwarte ~ ribes nero 2 struik ribes M

aalmoes DE elemosina V • om een ~ vragen

chiedere 33 l'elemosina, elemosinare 1 • (iemand) een ~ geven dare 7 l'elemosina, fare 47 l'elemosina

aalmoezenier DE cappellano M

aalscholver DE cormorano M

aambeeld HET 1 werkblok incudine V • steeds op hetzelfde ~ slaan battere 9 sempre sullo stesso chiodo 2 gehoorbeentje incudine V

aambeien DE (MV) emorroïdi V MV

aan 1 VZ 1 bij, op, in een plaats a, in, su • ~ dek in coperta • ~ de gracht sul canale • ~ de muur alla parete • ~ de piano: Lucas en Arthur Jussen al pianoforte: Lucas e Arthur Jussen • ~ de Rijn sul Reno • ~ het strand in spiaggia • ~ zee <gelegen aan> sul mare, <op het strand> al mare • hij stond ~ het raam stava affacciato alla finestra • ~ de deur alla porta 2 naar iets toe a • ~ land komen approdare 1 • ~ tafel gaan andare 6 a tavola 3 [meewerkend voorwerp] a • iets ~ iem. geven dare 7 qco. a qun. • hij geeft mij een ijsje mi da un gelato • geef het ~ mij dammelo • de beurt is ~ mij tocca a me • het is niet ~ mij om dat te zeggen non spetta a me dirlo 4 als gevolg van, door di • ~ hepatitis lijden/sterven soffrire 73/morire 75 di epatite • ik zie het ~ je gezicht te lo leggo in faccia 5 wat betreft a, di • gewond ~ de arm ferito al braccio • een gebrek ~ vitaminen una mancanza di vitamine 6 na/naast elkaar a, dopo • rij ~ rij fila dopo fila • twee ~ twee a due a due 7 bezig met • ~ het werk(en) zijn stare 8 lavorando ▶ van nu af ~ d'ora in poi 2 BW 1 in werking acceso • de radio staat ~ la radio è accesa • de verwarming is ~ il riscaldamento è acceso • het vuur is ~ il fuoco è acceso 2 aan het lichaam addosso • wat had ze aan? che cosa aveva addosso?, che cosa portava? • ze had alleen een dunne jurk ~ aveva addosso solo un vestito leggero • trek je schoenen aan! infilati le scarpe!, mettiti le scarpe! 3 op zekere wijze con • kalmpjes ~ con calma ▶ er is niets ~ <het is makkelijk> è come bere un bicchiere d'acqua, <het is saai> non c'è gusto ▶ er is niets van ~ non c'è niente di vero ▶ ervan op ~ kunnen poterci 17 contare ▶ hij reed af en ~

andava e veniva

aanbakken ONOV WW **attaccarsi** 2 • *de vis is aangebakken* il pesce si è attaccato

aanbellen ONOV WW **suonare** 1 **alla porta** • *bij iem.* ~ suonare alla porta di qun.

aanbesteden OV WW **appaltare** 1, **dare** 7 **in**

appalto • *~ bij appaltare a, dare in appalto a* • *een opdracht* ~ appaltare un incarico

aanbesteding DE **appalto** M • *een onderhandse* ~

appalto in forma privata • *een openbare* ~ appalto

pubblico

aanbetalen OV WW **pagare** 3 **un acconto,**

pagare 3 **una caparra**

aanbetaling DE **acconto** M, **caparra** V • *een ~*

doen pagare 3 una caparra, pagare 3 un acconto

aanbevelen OV WW **raccomandare** 1 • *warm*

aanbevelen si raccomandando vivamente, si

raccomanda vivamente • *daarvoor houd ik mij*

aanbevelen sono molto interessato (alla tua

proposta) • *het is aan te bevelen ...* è consigliabile ...,

è raccomandabile ...

aanbevelenswaardig BN **consigliabile,**

raccomandabile • *het is ~ om ...* è consigliabile ..., è

raccomandabile ...

aanbeveling DE **het aanbevelen** **raccomandazione**

V • *op ~ van iem.* su raccomandazione di qun. •

dat strekt tot ~ è titolo preferenziale, è titolo di

preferenza • *het verdient ~ om ...* è raccomandabile

... • *dat is geen ~* non è un punto a favore

aanbevelingsbrief DE **lettera** V di

raccomandazione

aanbidden OV WW **adorare** 1 • *de Egyptenaren*

aanbaden hun *farao's* gli egizi adoravano i loro

faraoi • *hij aanbidt zijn vrouw* adora sua moglie

aanbidder DE **adoratore** M (V adoratrice) • *stille*

~ ammiratore M *anonimo/segreto*

aanbieden OV WW **mettere** 50 **in offerta, offrire**

73, **presentare** 1 • *iemand een cadeau ~* offrire/

consegnare 1 un regalo a qun., offrire qco. in dono

qun. • *zich ~* offrirsi • *zich ~ om te helpen* offrirsi di

aiutare • *te koop aangeboden* vendesi

aanbieder DE <v. netwerk> **provider** M,

<v. product> **offerente** M/V

aanbieding DE **offerta** V • *een speciale* ~ un'offerta

speciale • *in de ~ zijn* essere 46 **in offerta**

aanbinden OV WW 1 **vastbinden** **allacciare**

4, **legare** 3, <vasthaken> **agganciare** 4 • *zijn*

schachtsen ~ allacciarsi 4 i pattini 2 **beginnen** • *de*

strijd met iem. ~ entrare 1 in conflitto/discussione

con qun.

aanblijven ONOV WW **rimanere** 18 • *iemand laten* ~

lasciare 4 qun. nella sua carica

aanblik DE 1 **het zien** **vista** V • *bij de eerste* ~ a

prima vista 2 **wat gezien** wordt **scena** V, **veduta**

V • *een trieste* ~ *bieden* offrire 73 **un spettacolo**

desolante

aanbod HET **offerta** V, **proposta** V • *een gevarieerd*

~ un'ampia offerta, una ricca offerta • *een groot* ~

aan/van ... una ricca offerta di ... • *een ~ aannemen*

accettare 1 un'offerta • *een ~ afslaan* respingere 27/

rifiutare 1 un'offerta • *een ~ doen* fare 47 un'offerta

• *een ~ intrekken* revocare 2 un'offerta • *de wet van vraag en ~* la legge della domanda e dell'offerta

aanboren OV WW 1 **doordringen** tot **aprire** 73

(forando), **trovare** (forando) • *aardolie* ~

estrarre 68 il petrolio • FIG. *nieuwe talenten bij jezelf*

~ scoprire 73 nuovi talenti in te 2 **borend** **openen**

estrarre 68, **perforare** 1 • *een nieuw vat ~ spillare*

1 un'altra botte

aanbouw DE 1 **het** (aan)bouwen **costruzione** V

• *in ~* in costruzione 2 **aangebouwd** **deel** **parte** V

annessa

aanbouwen OV WW **annettere** 35, <uitbreiden>

ampliare 4

aanbraden OV WW **rosolare** 1

aanbranden ONOV WW **bruciarsi** 4 • *aangebrand*

ruik avere 10 odore di bruciato, <sterker>

puzzare 10 di bruciato • *het eten is aangebrand* il

cibo si è bruciato • *hij is snel aangebrand* si scalda

facilmente, esce facilmente dai gangheri

aanbreken 1 OV WW **beginnen** te gebruiken **mettere**

50 **mano** a • *een fles wijn ~* aprire 73 **un bottiglia**

di vino • *het spaargeld ~* intaccare 2 i risparmi 2

ONOV WW **beginnen** (in)cominciare 4, **iniziare** 4,

spuntare 1 • *een nieuwe dag breekt* **aan** comincia un

nuovo giorno • *de dag breekt* **aan** si fa giorno, si sta

facendo giorno • *bij het ~ van de dag* allo spuntar

del giorno, sul fare del giorno

aanbrengen OV WW 1 **plaatsen** **applicare** 2,

apportare 1 • *een verband ~* mettere 50 **una**

fasciatura • *centrale verwarming ~* installare 1 il

riscaldamento centrale • *veranderingen ~* apportare

1 delle modifiche 2 **verklikken** **denunciare** 4, FORM.

denunciare 4 • *iemand bij de politie ~* denunciare

4 qun. alla polizia 3 **werven** **reclutare** 1 • *iemand*

als lid ~ reclutare 1 un nuovo socio 4 **veroorzaken**

portare 1 • *deze halsketting brengt geluk* **aan** questa

collana porta fortuna

aandacht DE **attenzione** V • *met gespannen* ~ con

grande/molta attenzione • *iets onder iemands ~*

brenge segnalare 1 qco. all'attenzione di qun. • ~

schenken **aan** prestare 1 attenzione a • ~ *vestiging* **op**

attirare 1 l'attenzione su, richiamare 1 l'attenzione

su • *dat heeft mijn volle ~* ci penso io, me ne occupo

io • *de ~ afleiden* sviare 5 l'attenzione • *de ~ doen*

verslappen distrarre 67 l'attenzione • *de ~ houden*

bij concentrarsi 1 su • ~ *vragen/vergen* richiedere 33

attenzione • *de ~ richten* **op** concentrarsi 1 su, fissare

1 l'attenzione su • *de ~ trekken/opeisen* attirare 1/

richiedere 33 l'attenzione • *de ~ vasthouden* tener

21 desta l'attenzione • *een en al ~ zijn* stare 8 molto

attento • *heren, mag ik even uw ~?* signori, posso

avere la vostra attenzione?

aandachtig 1 BN **attento** 2 BW **attentamente**

aandachtspunt HET **punto** M **chiave** • *een ~ van*

iets maken dare 7 la massima importanza a qco.

aandeel HET 1 **deel**, **bijdrage** **partecipazione** V,

parte V • ~ *in de winst* partecipazione V agli utili

• *een ~ hebben* in iets contribuire 71 a qco. 2 ECON.

azione V • *aan delen* in *een bedrijf* **hebben** possedere

20 azioni di una società commerciale • ~ *aan*

toonder azione al portatore • ~ *op naam* azione

nominativa • **beursgenoteerd** ~ azione quotata in borsa • **preferent** ~ azione privilegiata

aandeelhouder **DE** azionista **M/V**

aandenken **HET** 1 souvenir **ricordo** **M** • **een ~ aan ...** un ricordo di ... • **deze foto's zijn een prachtig ~** queste foto sono un bellissimo ricordo **2** nagedachtenis **ricordo** **M**

aandienen **1 OV WW** de komst melden van **annunciare** **4**, **FORM.** **annunziare** **4**, **introdurre** **28**

2 WXD WW op komst zijn **presentarsi** **1** • **er dienen zich nieuwe mogelijkheden aan** si presentano nuove possibilità

aandikken **OV WW** 1 dikker maken **ispesire** **71** **2** overdrijven **esagerare** **1** • **iets ~ <opblazen>** montare **1** qco.

aandoen **OV WW** 1 aantrekken **indossare** **1**, **mettersi** **50** • **zijn schoenen ~** infilarsi **1** le scarpe, **mettersi le scarpe** **2** aansteken **accendere** **26** • **de televisie ~** accendere la televisione • **het licht ~** accendere la luce **3** een indruk geven **fare** **47** **un'impressione** • **dat doet modern aan** fa moderno • **dat doet me vreemd aan** mi fa una strana impressione **4** bezoeken **fermars** **1 a** • **een haven ~** fare **47** scalo in un porto • **dit vliegtuig zal Napoli ~** quest'aereo farà scalo a Napoli **5** berokkenen **arrecare** **2**, **intentare** **1** • **iemand een groot verdriet ~** arrecare un grande dolore a qun. • **iemand een proces ~** intentare un processo a qun. • **zichzelf geweld ~** farsi **47** violenza, **de waarheid geweld ~** travisare **1** la verità • **hij heeft het zichzelf aangedaan** deve prendersela con se stesso

aandoening **DE** 1 kwaal **affezione** **V** • **een ~ aan de nieren/bronchiën** affezione dei reni/bronchi, affezione renale/bronchiale **2** ontroering **emozione** **V**

aandoenlijk **BN** commovente, emozionante • **een ~** verhaal una storia commovente

aandraaien **OV WW** avvitare **1**, serrare **1**, stringere **27**

aandragen **OV WW** 1 dragen **portare** **1** **2** naar voren brengen **proporre** **56**, <v. bewijs> **addurre** **28** • **nieuwe ideeën ~** proporre nuove idee

aandrang **DE** 1 aandrift **impulso** **M** • **hij voelde een sterke ~ om weg te rennen** sentiva un forte desiderio di scappare **2** aansporing **insistenza** **V** • **met ~** con insistenza, insistentemente • **op ~ van** su insistenza di • **~ uitoefenen (op)** far **47** pressione (su) **3** toevoed/stuwen **spinta** **V** • **~ van bloed naar het hoofd** afflusso **M** di sangue alla testa • **~ hebben** dover **13** fare un bisogno

aandringen **1 OV WW** **1** TECHN. **azionare** **1** • **door een motor aangedreven** azionato a motore **2** aansporen **esorare** **1**, incitare **1** **2 ONOV WW** drijvend aankomen **arrivare** **1** galleggiando • **er kwam een stuk hout ~** è arrivato un pezzo di legno galleggiante

aandrijving **DE** propulsione **V**, <mechanisch> **trasmissione** **V**, <op de wielen> **trazione** **V**

aandringen **ONOV WW** insistere **29**, sollecitare **1** • **op ~ van** su insistenza di • **na lang ~** dopo lunga insistenza • **~ op iets** insistere su qco. • **er bij iem.** op ~ iets te doen pregare **3** qun. con insistenza di

fare qco.

aandrukken **OV WW** stringere **27** • **iemand tegen zich ~** stringere qun. a sé, stringere qun. al petto • **zich tegen de muur ~** stringersi al muro • **een deksel stevig ~** chiudere **25** bene il coperchio

aanduiden **OV WW** 1 aanwijzen **indicare** **2** • **iets met een pijl ~** indicare qco. con una freccia • **iets nader ~** precisare **1** qco. **2** betekenen **denotare** **1** **3** BELG. selecteren **selezionare** **1**

aanduiding **DE** aanwijzing **indicazione** **V** • **onder ~** van su indicazione di • **een nadere ~** geven dare **7** ulteriori indicazioni, precisare **1**

aandurven **OV WW** osare **1** • **iemand ~** non aver **10** paura di qun., non temere **9** qun. • **iets ~ osare** **1** qco.

aanduven **OV WW** 1 aandrukken **spingere** **27** **2** vooruit duwen **spingere** **27** • **een auto ~** spingere una macchina, accendere **26** una macchina a spinta <starten door te duwen>

aaneen **BW** 1 aan elkaar vast **insieme** • **dicht ~ staan** stare **8** stretti **2** ononderbroken **ininterrottamente**, **di seguito**, **di fila** • **twee dagen ~** due giorni di seguito, due giorni di fila

aaneengesloten **BN** 1 tegen elkaar geplaatst **serrato**, **stretto** **2** ononderbroken <in tijd> **ininterrottamente**, **di seguito**, **di fila** • **een ~** periode un periodo ininterrotto

aaneenschakeling **DE** concatenazione **V**, serie **V** • **~ van ongelukken** incidenti **M** **MV** a catena

aanfluiting **DE** lachertje **buffonata** **V**, caricatura **V** • **die voorstelling is een ~** quello spettacolo è una fregatura

aangaan **1 OV WW** 1 betreffen **riguardare** **1** • **wat mij aangaat** per quanto mi riguarda • **wat ... aangaat** per quel che riguarda ..., per quanto riguarda ..., per quanto concerne ... • **wat dat aangaat** a questo riguardo • **dat gaat hem niet aan** non lo riguarda • **wat gaat jou dat aan?** a te che te ne importa? **2** beginnen **intraprendere** **26** • **de strijd weer ~** riprendere **26** la lotta • **een huwelijk ~** contrarre **68** un matrimonio • **een weddenschap ~** fare **47** una scommessa **2 ONOV WW** **1** heengaan • **achter iem. ~** andare **6** dietro a qun., seguire **70** qun. • **achter iets ~** cercare **2** di ottenere qco. **2** langsaan (bij) **passare** **1** (da) • **bij iem. ~** passare da qun. **3** beginnen te branden, functioneren **accendersi** **26**, **cominciare** **4** • **het licht gaat aan** la luce si accende • **de school gaat aan** la scuola comincia **4** behoren **andere** **6** bene • **dat gaat niet aan** questo non va

aangaande **VZ** quanto a, riguardo a • **~ dat onderwerp** riguardo a quell'argomento • **het besluit ~** ... la decisione concernente ...

aangapen **OV WW** guardare **1** a bocca aperta, guardare **1** con tanto d'occhi • **ze stonden haer aan te gapen** la stavano guardando a bocca aperta

aangeboren **BN** innato, <v. recht/ziekte> **ereditario**, <v. ziekte> **congenito** • **een aanboren** **afwijking** una malformazione congenita • **~ talenten** talenti **M** **MV** innati

aangebrand **BN** 1 aangebakken **attaccato** • **het ruikt hier ~** qui c'è odore di bruciato, qui sa di bruciato, <sterker> qui puzza di bruciato **2** boos

Beknopte grammatica

UITSpraak

Klinkers

ongeveer als

<i>a</i>		<i>a</i> in <i>laten</i>
<i>e</i>	(open)	<i>e</i> in <i>bed</i> (komt alleen voor in beklemtoonde lettergreep)
<i>e</i>	(gesloten)	<i>ee</i> in <i>beet</i> (in beklemtoonde én onbeklemtoonde lettergreep) <i>ie</i> in <i>fiets</i>
<i>o</i>	(open)	<i>o</i> in <i>bot</i> (komt alleen voor in beklemtoonde lettergreep)
<i>o</i>	(gesloten)	<i>oo</i> in <i>boot</i> (in beklemtoonde én onbeklemtoonde lettergreep)
<i>u</i>		<i>oe</i> in <i>voet</i>

In combinaties van twee of drie klinkers wordt elke klinker apart uitgesproken. In de combinatie van *i* of *u* plus klinker gaat de *i* of *u* meestal in de richting van een Nederlandse *j* of *w* (piano, buono), maar tussen een *c* of *g* en een *a*, *o* of *u* is de *i* gewoonlijk alleen een schrijftteken dat niet uitgesproken wordt (mancia, Giovanni, Brescia).

Medeklinkers

b, d, f, j, k, l, m, n, p, t, x klinken ongeveer zoals in het Nederlands.

<i>c</i>	(vóór <i>e</i> of <i>i</i>) (niet vóór <i>e</i> of <i>i</i>)	<i>tsj</i> zoals in <i>Churchill</i> (Cec <u>l</u> ia) als de Nederlandse <i>k</i> (canto, Chianti)
<i>g</i>	(vóór <i>e</i> of <i>i</i>) (niet vóór <i>e</i> of <i>i</i>)	<i>dzj</i> zoals in het Engelse <i>gin</i> of <i>John</i> (gelato) als <i>g</i> van het Franse <i>garçon</i> of het Duitse <i>gut</i> (Iago, Margherita)
<i>gl</i> (<i>i</i>)		ongeveer als <i>lj</i> : <i>Ca<u>g</u>liari, fig<u>l</u>io</i>
<i>gn</i>		ongeveer als <i>nj</i> , zoals in het Franse champagne (<i>bag<u>n</u>o</i>)
<i>h</i>		wordt niet uitgesproken
<i>l</i>		als de Nederlandse <i>l</i> , maar 'dunner'
<i>q</i>		als de Nederlandse <i>k</i>
<i>r</i>		rollende <i>r</i>
<i>s</i>		als de Nederlandse <i>s</i> : 1 aan het begin van een woord vóór een klinker (<i>sera</i>) 2 aan het eind van een woord (<i>caos</i>) 3 voorafgegaan door een medeklinker (<i>forse</i>) 4 gevolgd door een stemloze medeklinker, d.w.z. door <i>f, p, q, t</i> of <i>c (= k)</i> (<i>risposta</i>)
		als de Nederlandse <i>z</i> : 1 wanneer hij tussen twee klinkers staat (<i>viso</i>) 2 gevolgd door een stemhebbende medeklinker, d.w.z. door <i>b, d, l, m, n, r, v</i> of <i>g</i> (<i>turismo</i>)
<i>sc</i>	(vóór <i>e</i> of <i>i</i>) (niet vóór <i>e</i> of <i>i</i>)	als <i>sj</i> in <i>sjaal</i> (<i>scena</i>) als <i>sk</i> (<i>scarpa, scherzo</i>)
<i>v</i>		bijna als de Nederlandse <i>w</i> , maar met enige wrijving uitgesproken (<i>vino</i>)
<i>w</i>		als de Italiaanse <i>v</i> of als de Italiaanse <i>u</i> (woordafhankelijk)
<i>y</i>		als de Nederlandse <i>j</i>

z vaak als *ts* in *tsaar*, maar kan – en móét soms – klinken als *dz*; altijd dekkende regels ontbreken

De letters *j*, *k*, *w*, *x*, en *y* komen weinig voor.

Dubbel geschreven medeklinkers dienen lang (met grote intensiteit) uitgesproken te worden. De versterkte uitspraak van de *q* wordt als *cq* geschreven (*acqua*).

Klemtoon

Het Italiaans kent woorden met de klemtoon op de laatste, de voorlaatste, de op twee na laatste lettergreep en ook nog (weinige) met de klemtoon op de op drie of vier na laatste lettergreep.

Het Italiaans geeft de klemtoon alleen maar aan, wanneer deze op de laatste lettergreep valt en het woord op een klinker eindigt (*città*). In dit woordenboek wordt de klemtoon aangegeven met een streepje onder de betreffende klinker, maar dit gebeurt niet waar in de spelling al een klemtoonteken staat en ook niet in de grote groep woorden waar de klemtoon op de voorlaatste lettergreep valt (tenzij enig misverstand zou kunnen ontstaan).

WOORDSOORTEN

1 Lidwoorden

1.1 Bepaald lidwoord

	enkelvoud	meervoud
mannelijk	il	i
vóór klinker	l'	gli
vóór <i>s</i> + medeklinker of <i>z</i>	lo	gli
vrouwelijk	la	le
vóór klinker	l'	le

1.2 Onbepaald lidwoord

mannelijk	un
vóór <i>s</i> + medeklinker of <i>z</i>	uno
vrouwelijk	una
vóór klinker	un'

1.3 Delend lidwoord

	enkelvoud	meervoud
mannelijk	del	dei
vóór klinker	dell'	degli
vóór <i>s</i> + medeklinker of <i>z</i>	dello	degli
vrouwelijk	della	delle
vóór klinker	dell'	delle

1.4 Samentrekking van voorzetsel en bepaald lidwoord

Vijf voorzetsels leveren in combinatie met de vormen van het bepaald lidwoord samentrekkingen op (zie ook delend lidwoord); bij één voorzetsel (*con*) zijn twee samentrekkingen toegestaan, maar niet verplicht:

	il	l'	lo	la	i	gli	le
di	del	dell'	dello	della	dei	degli	delle
a	al	all'	allo	alla	ai	agli	alle
da	dal	dall'	dallo	dalla	dai	dagli	dalle
in	nel	nell'	nello	nella	nei	negli	nelle
su	sul	sull'	sullo	sulla	sui	sugli	sulle
con	(col)				(coi)		

2 Zelfstandige naamwoorden

	enkelvoud	meervoud
mannelijk	-o	-i
vrouwelijk	-a	-e
mannelijk/vrouwelijk	-e	-i

NB Zelfstandige naamwoorden die eindigen op een beklemtoonde klinker of op een medeklinker, veranderen in het meervoud niet: *un film – due film*

3 Bijvoeglijke naamwoorden

	enkelvoud	meervoud
mannelijk	-o	-i
vrouwelijk	-a	-e
mannelijk/vrouwelijk	-e	-i

3.1 Aanwijzende voornaamwoorden en aanwijzende bijvoeglijke naamwoorden

Voornaamwoorden:

questo, -a, -i, -e (deze, dit)

quello, -a, -i, -e (die, dat)

Bijvoeglijke naamwoorden:

questo, -a, -i, -e zijn ook de vormen van het bijvoeglijk naamwoord, maar *quello* heeft hier vormen met dezelfde uitgangen als het delend lidwoord:

	enkelvoud	meervoud
mannelijk	quel	quei
vóór klinker	quell'	quegli
vóór s + medeklinker of z	quello	quegli
vrouwelijk	quella	quelle
vóór klinker	quell'	quelle